

POSTANOWIENIE

15 lipca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 15 lipca 2026 r. w Warszawie
w sprawie ze skargi Z. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O.
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Opolu
z 7 czerwca 2024 r., II Ca 1373/23,
wydanego w sprawie z powództwa Z. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w O.
przeciwko P.J.
o zapłatę,

- 1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Z. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. na rzecz P.J. 1800 złotych zwrotu kosztów postępowania wywołanego skargą z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 7 czerwca 2024 r. Sąd Okręgowy w Opolu zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Opolu z 2 października 2023 r. w ten sposób, że oddalił w całości powództwo o zwrot nienależnego świadczenia.

Powód Z. sp. z o.o. w O. wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem wyroku z 7 czerwca 2024 r. Skarżący zarzucił naruszenie art. 406 i 409 k.c. przez uznanie, że w okolicznościach faktycznych sprawy wygaś po stronie pozwanego obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia w postaci wynagrodzenia wypłaconego w zawyżonej wysokości ze względu na jego zużycie, mimo iż z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że korzyść została zużyta „na kredyt mieszkaniowy, a więc na spłatę długu”.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniósł m.in. o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie od skarżącego kosztów postępowania skargowego, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy ma charakter prejudykatu umożliwiającego dochodzenie od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417¹ § 2 k.c.). Z utrwalonego stanowiska Sądu Najwyższego wynika, że niezgodność z prawem orzeczenia musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty (zob. np. postanowienia SN: z 19 kwietnia 2018 r., V CNP 50/17; z 26 kwietnia 2018, IV CNP 53/17, i z 29 września 2022 r., I CNP 29/22). Orzeczenie musi być niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami albo wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które nie wymaga głębszej analizy prawnej. Tylko takiemu orzeczeniu można przypisać cechy bezprawności (zob. postanowienie SN z 29 września 2022 r., I CNP 29/22).

Wstępna ocena skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia ma na celu wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych (art. 424⁹ k.p.c.), których podstawy już przy pierwszej ocenie pokazują, że nie doszło do kwalifikowanego naruszenia prawa lub do naruszeń doszło, ale nie mogły one mieć wpływu na kształt orzeczenia (zob. postanowienia SN: z 6 kwietnia 2018 r., III CNP 30/17; z 23 września 2020 r., II CNP 49/19; z 10

grudnia 2020 r., V CNP 51/19; z 17 lutego 2021 r., III CNP 17/20; z 23 lutego 2021 r., V CNP 21/20; z 29 września 2022 r., I CNP 29/22; z 16 listopada 2022 r., I CNP 102/22, i z 31 stycznia 2024 r., I CNP 181/22).

Skarga w niniejszej sprawie jest oczywiście bezzasadna. Należy wprowadzić zgodzić się ze skarżącym, że co do zasady wydatkowanie środków pieniężnych uzyskanych jako bezpodstawne wzbogacenie (nienależne świadczenie) na spłatę istniejących zobowiązań, w tym zobowiązań z tytułu udzielonego kredytu nie stanowi ich nieproduktywnego zużycia w rozumieniu art. 409 k.c., jednak treść postawionego zarzutu w znacznej mierze nie odpowiada ustaleniom faktycznym i rozumowaniu przyjętemu przez Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Odnosząc się do sposobu wykorzystania środków uzyskanych z tytułu zawyżonego wynagrodzenia, Sąd Okręgowy w aprobusującym kontekście zacytował fragment zeznań pozwanego, zgodnie z którym: „Wynagrodzenie wydatkowałem na bieżące życie, na kredyt mieszkaniowy, na utrzymanie córki, która studiowała we W.”. Brak jest wprowadzić w tej mierze wyraźnego stwierdzenia Sądu, jednak należy przyjąć, że ta część zeznań uznana została za wiarygodną, a tym samym ich treść stała się częścią przyjętych ustaleń faktycznych. Ustaleniami tymi Sąd Najwyższy jest związany na podstawie art. 398¹³ § 2 *in fine* w zw. z art. 424¹² k.p.c.

W związku z powyższym należy zauważyć, że pozostałe (oprócz spłaty kredytu) sposoby wydatkowania uzyskanych środków, tj. bieżące życie oraz utrzymanie studiującej córki, mają niewątpliwie charakter wydatków beżytecznych, do których zastosowanie znajduje art. 409 k.c. w kontekście zużycia uzyskanej korzyści. W treści ustaleń Sądu nie wskazano wprowadzić, jaka część korzyści została przeznaczona na poszczególne wydatki, jednak przy stosunkowo niewielkiej wysokości zawyżenia wynagrodzenia w skali poszczególnych miesięcy, trudno byłoby uznać, że jest to w ogóle możliwe. Nawet zaś gdyby przyjąć, że w tym kontekście wskazana byłaby większa precyzja co do ustaleń Sądu, jej brak nie stanowi z pewnością kwalifikowanego i oczywistego naruszenia prawa, które mogłoby potencjalnie stanowić podstawę stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 424⁹ k.p.c.).

O kosztach postępowania wywołanego skargą orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹, 3 i 4, art. 99 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 5 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(E.M.)

[a.ł]